

JUHAN LIIVI LUULETUSED

KR. RAUD: RAA-
MATU ILUSTUSED
EESTI AINETEL /
N. TRIIK: LUU-
LETAJA NÄOPILT.

ENSV TA. Fr. R. Kreitzvaldi nim.
Kirjandusmuuseumi
ARHIIVRAAMATUKOGU

J. R. 1471

Juhani Liiw.

ENSV TA. F. R. Kreutzvaldi nim.
Kirjandusmuuseumi
ARHIIVRAAMATUKOGU

J. R. 1441

Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus 1910.

Sisu.

	Lhk.		Lhk.
X Noor-Eestile	13	X Üle vee.	65
X Ema	15	Läänemere lained	67
Mine ära	23	Lained, kuhu te tõtate	69
Naised kangast seadvad	25	Põhjareis	71
Üks suu	27	Merehädaline	73
Siis kui ma laulud olin ära põletanud	29	Sügise	75
Ma kõndisin metsa poole	31	X Oh kanarpik, oh lilleke	77
Oh sõbrad, ei lase ma öelda	33	X Lehed lang'sid	79
Sina ja mina	35	X Rukki vihud rehe all	81
Mu ilus kullakene	37	Külm	83
Üks mälestus.	39	X Tuisk	85
Vulkan	41	Talvine tihane	87
X Sa tulid	43	X Hellenlane ja perslane	89
Öösse ära kadus	45	X Kui tume ka kauaks veel sinu maa	91
Must lagi on meie toal	47	Meri	93
Lilleleid	49	X Ta lendab mesipuu poole	95
Tallinnas	51	X Ma lille sideme võtaks	97
Koidul on kõnesid palju.	53	Las' lapsed teevad.	99
Uus ja vana	55	X Kes meeldida tahab	101
Kevade lähenemine.	57	Kiil	103
X Üks märtsi hommik udune	59	Laul sellest kaduvast	105
Hommik	61	Nagu ilusamgi hele hääl.	107
Suine tuul.	63		

Noor-Eestile.

Mind ärge austage —
ei iial iganes!
Üks valus vale mõiste
on liikvel aja sees.

Nad hirmsad on, mu laulud,
ja hirmus mu süda sees,
nü hirmus, nagu mu saatus —
ei, mind mitte iganes!

Te austage mehi,
kes kasvand valguses,
kes teaduses krooni saanud,
kes tööl on selguses.

Ja kui neid mehi ei ole,
siis endil' nad mõelge,
kõik voorused mõelge kokku —
ei mind mitte tõesti!

Kõik voorused mõelge kokku,
me esivanemad,
me kallid, kallid kalmud — —
ja endi vanemad:

Siis leiate ehk mehe,
kui üles kasvate,
kes oleks noorte ehe,
ei, mind mitte tõesti!

Emale.

Oh minu armas emakene,
oh minu kallis emake!
Surnuhaud ma ise olen,
astes sinu hauale.

Käi minu järel! õpetasid,
käi minu järel, pojake!
Ei ma sinu järel käinud, —
neiu jälgil, emake!

Kelle jälgil olen käinud,
oh ei seda tea ma,
emakene, — enda jälgil,
vahest võiksin ütelda.

Neiu jälgil mina käisin,
neiu jälgil, emake.
Annaks suud ta saapa tallal',
minu südant talland ta.

Luule jälgil mina käisin,
tuule jälgil käisin ma,
hiljem, hiljem, emakene,
unistasin kodumaa!

Oli arm mul unenägu,
laske näha edasi.
Isamaa, — kui petis kägu,
Elada ei tahagi.

Oh mu süda, ta on haige,
on nii haige, emake!
Oh mu süda, ta on haige,
rohtu ei saa temale.

Ei ma adra järgi kasvand:
teisi vendi oligi;
ei ma kooli järgi kasvand:
vaene olin liati.

Karja jälgil mina käisin,
tuule järel, emake, —
karjas ainult metsakaja —
luule jälgil, emake!

Vaene oli meie talu,
vaene ilma otsata,
pilgata sain palju, palju, —
vahest mõnda lugeda!

Rehkendada ma ei mõistnud
koolis, ega — eluski,
rehkendada numbritega,
mesikeelel — samuti!

Ei ma silmakirja mõistnud, —
sina olid tõsine!
Ei ma roomata ka mõistnud —
sa ei roomand, emake!

Unistasin, muud
karjased kõik teevad nii;
karjas oli palju aega,
aega üleliiaga. —

Ei nad meie kohta ostnud,
kulla kallis emake!
Mättaid niitsime me ise,
jäime ikka elusse.

Seda tean, kuis isa talu
vanast võetud võimuga:
herra tema mõisa külge
võttis kavalusega.

Kuida asemele anti
metsast kehva söödike;
kuida säältki ära aeti —
sööti vaja mõisale!

Sääl siis nutsid, emakene:
kuhu lähen lastega!
Sääl siis põdesid ja kurtsid,
seda kõik sain näha ma.

Oh ei sindki mina tunnud,
kallis, kallis kodumaa!
Kust siis lagund talumaja
ennast mõistab vaadata!

Kõrget, suurt ma leidsin üles —
sind ei leidnud, kodumaa.
Palju tähti taeva süles —
sind ei siiski näinud ma.

Kui nad mulle haiget tegid,
pilkasid su madalust,
emakene — siis mu süda
võttis Eesti armastust!

Hilja, hilja, emakene!
udust olin väljas ma:
hilja — hilja, emakene,
varemeid jäin vaatama.

Minu isamaa on vaene,
oh mu hella emake;
tema üle uhab laine —
aastasajaid alati!

Oh mu isamaa on vaene,
mina ise vaene ka.
Ühest on ta üksi rikas —
murest, hädast otsata.

Leian siiski kadund kinda,
avaldan maailmale!!

— — — — —
— — — — —

Mine ära.

Mine ära, mu noorus, sa —
sind mina näha ei kannata!
Mine ära, au kõrguste unistus,
nagu paha südametunnistus!

Mine ära, igatsus tuline,
tegude himu, lootus kullane.
Auline eesmärk, au varigi,
minge — ülearu olete!

Minge sinna, kus mehed valmivad,
laulutarkade lauas istudes,
vanatarkade juttu kuulates,
kangelaste tegusid imestes.

Minge sinna ja viibige nende reas —
lootus ja tulevik on ju nende seas,
kes on loodud radade rajajaks,
kodule kaunile kaitsejaks.

Mulle miks tulete haiget tegema,
mulle miks heljute südamepiinaks te,
mulle miks okkaid puistate
rinnale haigele, rinnale haigele!

Naised kangast seadvad.

Naised kangast seadvad
kambri akna all.
Minu mõttekangas
hõlju ligidal.

Oh mu mõttekangas
ilma otsata!
Oh mu mõttekangas
ilma ääreta!

Ükskord oli tema
veripunane,
oli lumivalge,
helesinine.

Punane ja valge,
taevasinine;
südamesse paistsid
tähed, päikene.

Minu mõttekangas
katki kärisend.
Tuhatkorda temast
süda värisend.

Tükid tuule kaudu
ümbes lendavad.
Kartes, õnne tundes,
leian räbalad!

(Omi mitmel korral ära põletatud laulusid mälestates 1899.)

Üks suu.

Üks suu, nii vana
kui mullake;
ja mõttis nägu,
nii vagune.

Ja mõttis nägu,
nii aus ta;
nii vaikne, valul
ja sõnata.

Nii aus, nii vaikne,
nii mullane,
nii selge ja õige
ja kullane.

See on mu ema,
mu mullake,
see on mu ema,
mu kullake!

**Siis kui ma laulud olin ära
põletanud.**

Tuisk jookseb võidu tuisuga,
ja tume taevas, tume maa:
nii armas, armas mulle ta,
silm paremat ei kannata.

Ja väli must ja murelik,
siin vanemate minevik:
kuussada aastat läinud ta,
ei ainust tähte näha saa.

Kuussada aastat läinud ta,
ei ainust tähte näha saa:
nii armas, armas mulle ta,
meel paremat et kannata!

Ma kõndisin metsa poole.

Ma kõndisin metsa poole,
kus vaiklik üksildus;
siin leidus mu nukker süda:
mu noorus ja armastus.

Ma kõndisin välja pääle
ja üle kirikutee.
Siit rahvas sõitis mööda,
mull' haiget tegi see.

Siin tuli ta mu meelde —
otstarbeta elu ja töö:
kuis kurbtus köitnud mu keele
kuis raugemata on öö!

Ma astusin mäe pääle,
kust näha võis edasi:
sää! muistne aeg tuli meelde
ja lossid tagasi.

Sää! muistne aeg tuli meelde,
sest kõigest paisus aim.
Sest silmad langesid märjaks
ja õieti kurvaks läks vaim.

Sa mine kuhu tahad,
sul ikka varemed ees,
nii metsas, mäel, väljal,
sa ikka nende sees!

Oh sõbrad, ei lase ma öelda.

Oh sõbrad, ei lase ma öelda,
et oleks nii haige ma.
Ja et ma terve oleks —
ma seda ei ütlegi ka.

Ma olen nõnda terve,
et rahvas kõik minu ees,
kes nõnda vigane, haige —
enda vigu näeb minu sees.

Sina ja mina.

Mu ees on surm,
ma tunnen ta vina.
Ja säälpool on nurm,
kus ôitsed sina.

Küll ilus on nurm,
kus ôitsed sina.
Mu ees aga surm,
ma tunnen ta vina.

Mu ilus kullakene.

Mu ilus kullakene,
mis mõtled nüüd jälle sa?
Pääd kumardad armsast' alla
ja naeratad salaja.

Mu ilus kullakene,
mis teen ma sinuga?
Sul on nii ilusad silmad
ja mehele tahad sa.

Üks mälestus.

Oh sõbrad, kel õnneks läks kumarda
oma hinge kõrguse tunnil:
kes leidis kõrgema jumala —
ja põlvitas südame sunnil —

see põlvitas pühal minutil
ise enese hinge ette!
Mis otsis ta kaugetel randadel,
ta selle sai siit nüüd kätte.

Sest kõik, mis suur oli hinge sees,
arm võttis vastu selle:
ja säääl ta teistkorda kujunes —
säält andis ta tagasi jälle.

Sest ikka hävitavad jõud,
kui võisid kord ühendust tuua:
säääl üheks saades suur oli sõud, —
suurt võis see silmapilk luua. . . .

— — — — —
Kes sellel pühal minutil
läks elutähest mööda,
see kustus, kadus jäljetult,
kui täht, mis valgustas ööda.

Vulkan.

1.

Ta viskas lõkkeid ülesse :
all piinas pitsitus.
Kas oli parem pilve all
kui ma sees kitsikus?

2.

Ta jahtus ära, langes tuhk
maa pääle maha.
Nii taevani tõusnud kirge
näed rämpsuna maas —
kivikski kerge!

Sa tulid.

1.

Sa tulid tuppa, ja valgust
ja selgust sai tuba täis.
Su üle oli kui päike,
kui päike kiiresid täis.

Sa tulid tuppa, ja valgust
ja selgust sai tuba täis.
Su üle heljus kui muusik,
su komme — valgust täis.

2.

Sa tulid nagu päikene,
kui hommik tulid sa.
Sa tulid nagu päikene,
ja ilm lõi särama.

Sa tulid nagu päikene
ja paistsid südame —
ja kadusid kui päikene
öö musta hõlmasse.

Öösse ära kadus.

Öösse ära kadus
vanker vurinal,
udu sisse, tee pääl,
tähtis taeva all.

Ühes ära kadus
minu süda ka.
vankri vurinaga
sôitis minema.

Must lagi on meie toal.

Must lagi on meie toal,
on must ja suitsuga,
sää! ämbliku võrku, sää! nõge,
on ritsikaid, prussakaid ka.

Mis tema kõik kuulnud, näinud,
ei suuda ütelda, —
kuis valu viskab varju,
kuis muudab näo ta!

Näind palju pisaraid, nuttu,
ja palju riidu ka,
nii palju, palju valu, —
oh issand, halasta!

Must lagi on meie toal
ja meie ajal ka:
ta nagu ahelais väänleb,
kui tema saaks kõnelda!

Lilleleid.

Küll on ilus lilleleid!
Naerateleb päikserind.
Lilleleidja kenam neid —
lilled on nad mõlemad,
päiksepaistel põlevad,
hüüdvad vastu: vaatke mind!

1896.

Tallinnas.

On üle linna udu,
ja udu on välja teel, —
nii tihe, tume udu,
just nagu minu meel.

Ja, vana kants, sa seisad
nii piiratud ududest,
kui keeksid hämar ja udu
kõik välja sinu seest.

Koidul on kõnesid palju —

Koidul on kõnesid palju,
tähtedel tarkusi tuhandeid,
tuuledes haiguserohtu,
lilledes hädadel' ohtu,
südamele magusaid sidemeid,
mälestusepidemeid:
kellel nii palju on aitajaid veel?

1908.

Uus ja vana.

Ma astsin hommiku ôue,
tulin meeletult tagasi,
kôik end'ne elu surnud,
uest' sündind ma jällegi.

Kôik elu, ta oli vangis,
oli raudas, ahelas,
oli midagi selle vahel,
mis pôues lainetas.

Nii iga päev ma suren,
suren alalôpmata
ja tuhatkorda süda
kokku kâänab valuga.

Nii igal hommikul ärkan
ma uuest' sündinud.
Siis uuesti ära suren,
uest' ärkan muudetud.

Kevade lähenemine.

Tuhat nägemata silmi
vaat'vad murult vagusalt,
tuhat kuuldemata hääli
heliseb ju salajalt.

Üle laane lootus luikab,
kõne-kõmin metsa pääl,
üle oru ootus huikab,
vaimud vaat'mas mäe pääl.

Langevad nad ükskord kokku :
kõne-kõmin metsa päält,
ast'vad vaimud mäelt alla,
kose kohin tõstab häält —

siis kõik väljad valendavad,
lahti iga lille silm,
järve lained helendavad,
ilus päiksepaiste ilm.

Siis kõik kaua kannatavad
nupud rõõmu-silmavees,
eluvaimud lehvitavad :
kevade on meie ees.

Üks märtsihommik udune.

Üks märtsihommik udune,
soos puude all hämarus.
Ja poolesringis kaugele
käib metsa palistus.

Ja väli kaetud lumega,
teed sulad, poriga
nii kaugele kui näed sa —
mets, udu, sulaga.

Mets. Harvad, kurvad kasepuud
mustavad varjuna,
ja märjad oksad ripuvad
alla nii nõuta.

Õö nagu vastu paneb veel,
tusk tume puude all,
kurb, kidur põõsas kurdab teel —
mis muremõte tal?

Hommik.

Ju karjane läab karjaga:
till tall! must kirjak kõige ees,
till tall! ka kostab metsa sees
ja vastab niit ja karjamaa.

Ju kõlab läbi hommiku
üks pasun eemal: tu, tu, tu!
Jõe ääres aurab lokkav hein,
siit tagapool mets, mäesein,
kust läheb linnatee
ja kaob puude vahele —

just nagu tänav silmale.
Sääl tuleb naaber koormaga
ja süütab piibu põlema.
Käis veskil.

Valgel kübaral
käib mölder veskitiiva all.

Kuid väljal kõnnib põllumees,
muld muhe, must tal jalge ees —
ja ennäe! seeme kukub ka.

1896.

Suine tuul.

1.

Tule, ma arstin su valu! Nii kõneles suine tuul pehmelt,
tasa ta meelitas, silitas, sõgedad sõlmed kõik avas,
hellalt ta musutas juukseid ja huuli ja silmi,
siidise käega ta sõlmis mu südame uuesti kokku.
Meelitas, silitas, otsis ja paitas ja palus,
kuni kõik kibeda meelest ja südamest viis.

1896.

2.

Kuis hällib ja kiigub metsa äär,
kuis õõtsub ja puhub tuul suine,
kuis lilledest lainetab heinamaa käär —
siin mängib Lämmeküne.

Ja juuniõhk ja juunituul,
ja algav videvikjume,
ja õilmed kõik puhes õilmekuul,
pilv taeva all pehme ja sume.

Üle vee.

Üks laevuke
läab üle vee,
läab üle vee
ja lainete.

Kui valge luik
kaob üle vee,
kaob üle vee
ja lainete.

Mu armuke
ja kullake —
läks üle vee
ja lainete.

Silm kaugele
käib üle vee,
käib üle vee
ja lainete.

Ei laineke
ei kõnele
mul üle vee
ja lainete.

Mu armuke
ja kullake —
on üle vee
ja lainete!

Läänemere lained.

Sa magad, sa magad, sa magad,
sa magad, mehike,
nii kaua koputame
me kivi kaldasse.

Sa magad, sa magad, sa magad,
sa magad, mehike,
ja rauad käsist ja jalust
sull' lõikavad lihasse.

Sa magad, sa magad, sa magad,
sa magad, mehike,
nii kaua koputame
su unustud rannale.

Lained, kuhu te tõttate —

Lained, kuhu te tõttate
ojakeses sulisedes,
päikese vastu hüpates,
lillelisel kaldal vulisedes?

Meresse meie tõttame,
tantsime kuldse päikese ees
taeva ääre all sinades,
kadudes uduvinades.

Põhja reis.

Jää sisse kinni jäänud
on põhja piiril laev.
Ei enam teda siit lahti
saa inimlik vaev.

Ja laevameeste liikmed
on külmast kangenud.
Jää, lumi igavesed —
kõik lootus langenud.

Merehädaline.

Laev eksind põhja merele,
ta mehed meresse langend —
üle jäänud on üksainuke,
külmast sellegi käed kanged.

Ei laeva jõua ta juhtida,
pool omapääd luusib see veedel.
Ei laeva jõua ta juhtida,
laev sõuab juhuse teedel.

Siis lõuna poole pöörab sõit
kui puhub põhjatuul —
ah väike, väike seegi võit,
ei rammu tüüripuul.

Laev uitab ümber omapääd,
laev uitab ümber umbkaudu
ja leiab vett ja leiab jääd,
ja laine lõhub laudu.

Kui aga puhub lõunatuul,
toibub mees tüüripingil,
käed püsiksid nüüd tüüripuul,
keerd-ülesanne on lõunatuul tingil:

Sest kuhu veab tee?
Just kaugele põhja sisse!
Veab otse surma südame
Lõuna soe tuulekene.

Sügise.

Igav liiv ja tühi väli,
taevas pilvine ;
jôuan tulles metsa äärde,
tuleb nômmetee.

Männi roheline sammet,
üksik metsatee :
pedak heleroheline,
kask kuldkollane :

Pedak heleroheline,
kask kuldkollane !
Nômm on sügisele
langend kaenlasse.

Oh kanarpik, oh lilleke!

Oh kanarpik, oh lilleke,
nii kôle, kôle sügise!
Nii väsinud, nii kurb on meel,
sa pehmelt, ôrnalt ôitsed veel,
oh lilleke!

Oh kanarpik, oh lilleke,
mind kurbtus rôhub rängasti:
sää! arm, sää! surm, sää! sügise —
su silm nii taevasinine —
oh lilleke!

Lehed lang'sid.

Tuulehoog lõi vetesse,
lehed lang'sid laintesse:
lained olid tuhakarva,
taevas üle tinakarva,
tuhakarva sügise.

See oli hää mu südamel:
sääl olid tunded tuhakarva,
taevas üle tinakarva,
tuhakarva sügise.

Rukki vihud rehe all.

Puhtal põrandal,
puhta rehe all
uudisvihud nad
ahet ootavad.

Vaikus pühalik
raskeis vihkudes,
kuldseis kõrredes
puhtal põrandal.

Puhtal põrandal,
puhta rehe all
rahu pühalik,
mõte vihkudes . . .

Küll nad mõtlevad,
kuidas vanake
valgejuuksene,
seemne kukutas.

Vaga meelega,
vaikse sooviga:
õnne talule,
õnne majale —

õnne pojale,
pojapojale,
pojalastele
ikka, igavest'!

Külm.

Mets härmatises surnuvaik,
koit idas veripunane,
Lehk põhjast — tuleleil on see!
Loom koiduvalgel kisendab,
hunt, põder, metskits ägavad.
Puu väriseb . . .
siis naksatab —
külm plaksatab,
siis jällegi kõik surnuvaik . . .
kõik metsapaik . . .
koit idas veripunane . . .

Tuisk.

Tuisk jookseb võidu tuisuga,
ei teine teisest mööda saa:
üksteise ette tõttavad,
üksteist nad maha jätavad.

Ma vaatan, kuni väsib silm,
mu mõtte tuleb vaimuilm:
tuisk jookseb võidu tuisuga,
ei teine teisest mööda saa.

*

Need lumelained väljal,
nad on nii armsad, hääd,
kui süda on tusas ja palav,
nad jahutavad pääd.

Ja põhjatuul on nii lahe,
nii lähedaks läheb pää;
jah isegi surm on nüüd mahe
ja isegi hukatus hää.

Talvine tihane.

Tihane lendab mu aknale:
kaela alt valge, kõht kollane,
nokib, nokitab, vaatab targasti
sisse — tihase viis on see —
kaela alt valge, kõht kollane!

Vestab nokka, vaatab targalt ta:
vaene linnuke, talve käes üksinda!
Hädasti, hädasti seda sain mõtelda,
lendab säääl lahtistel tiibadel lennuga
teine ka!

Vaatavad mind nad, kui kahjurôômuga,
vaatavad, hüppavad, lendavad minema.
Järele jäen neid vaatama:
mõtlen ma: Tuli ta:
lahtistel tiibadel lennuga —
teine ka!

Hellenlane ja perslane.

Maalt välja aetud, eksind kõrbe rajal,
siit leidis perslane ta lõuna ajal.

„Sull' isamaa on olnud kohtus äge:
nüüd juhi Hellasesse kuninglikku väge.“

„Kui õhtust tõuseb päev: siis koju sõidan,
kui lõunast: siis ma Hellast teile võidan.

„Ei, võõras! Sinu kuld mu ustavust ei murra,
ma olen greeklane — mind lase nõnda surra!“

Kui tume veel kauaks ka sinu maa.

Kui tume veel kauaks ka sinu maa
ja raske su koorem kanda,
kui enam ei jõuaks, ei jõuakski ka
sa soovide siniranda.

Täht süttib ehk taevas su üle veel,
lill tärkab su haua pinnast
ja sinu mõte ja sinu meel
kord tuksub su rahva rinnast —

ja liigub ja loob ja lehvitab
ja kaunid radasid rajab,
su rahva koda see ehitab
ja põlvest põlveni kajab.

1894.

Meri.

Meil ukse ees lainetab meri,
käib alla ja ülesse;
siin laine lainet ajab,
küll taga järgesti.

Siin lainetab rukkiväli
kuldlaineid mu ôue all.
Ja isa, ema ja käli
nad vaat'vad väraval . . .

Mu üle Eesti taevas
on nõnda sinine
ja Eestimaa päike paistab
nii selgesti, nii soojasti.

Ta lendab mesipuu poole.

Ta lendab lillest lillesse
ja lendab mesipuu poole ;
ja tõuseb kõuepilv ülesse —
ta lendab mesipuu poole.
Ja langevad teele ka tuhanded:
veel koju jõuavad tuhanded
ja viivad vaeva ja hoole
ja lendavad mesipuu poole.

Kuis süda mul tuksud sa rahuta,
kuis kipud sa isamaa poole!
Kesk kodumaad — siiski nii koduta,
mis ihkad sa tema poole!
kuis püüad sa välja kahtlusest,
kuis ikka leiad sa tema eest,
kuis rõhub rusuja voole
sind, tungides tema poole!

Oh sina, kes oled sa väljamaal,
kuis õhkad sa isamaa poole!
kes väljamaal oled raskel a'al —
kuis ihkad sa tema poole!
Ja puhugu vastu sul surmatuul
ja lennaku vastu surmakuul —
hing tõuseb isamaa poole!

Ei ole sa, süda, väljamaal,
kust ihkaks sa kodu poole.
Sa oled kodu, kesk isamaa raal
ja otsid teed tema poole.
Teed otsin, oh teed otsin ma
ja suren ja ärkan tund tunniga:
kuid kuhu mind viskab ka voole:
hing tõuseb säält sinu poole.

Ma lille sideme võtaks —

Ma lille sideme võtaks —
sind köidaks sellega,
sind köidaks sellega ühte,
oh õnnetu Eestimaa!

Ma taeva sina võtaks,
võtaks päikese särava,
võtaks eha, võtaks koidu —
sind köidaks sellega.

Ja armastuse ma võtaks,
võtaks truuduse, aususe ka,
ja köidaks sellega ühte
sind, kallid kodumaa.

Ja vere sideme võtaks,
võtaks venna südame ma —
ja köidaks sellega ühte
sind, õnnetu Eestimaa!

Las' lapsed teevad.

Las' lapsed teevad targemalt,
meil omiks päeviks sedagi!
Nii öeldi enne, öeldaks nüüd —
ei avita see kedagi.

Sest lastel sama vabandus
ja nõrkus nüüd kui ennegi.
Ja tõotatud Messias
on tulemisel alati.

Sest lastel nõnda samuti
on isaisailt pärandus:
kõik nende eksitused veel
ja endi eksiv noorusmeel.

Kes meeldida tahab —

Kes meeldida tahab, peab roomama,
„jah“ üteldes „ei“ peab mõtlema,
mis teine tahab, peab tegema,
peab ahelaid kandma ja — tänama!

Peab kandma lõpmata palju veel,
peab tundma, kuidas tal murdub meel,
peab kumardama kulla eel —
peab nuttes naeratama veel.

Ja kes ei taha, ei meelita ta,
ei taha, ei taha, ei tahagi ta!
Vaid külmalt elugi pakub ka —
tal enesel katsutaks meeldida!

Ja jääb ta nüüdki veel muutmata,
ta tõe-armastus puut'mata,
üks peab nüüd kahest sündima:
ta peab nüüd tõusma ehk langema!

Kiil.

Kiil kasvab kapsale alla
ja kaalikale kiil ;
kui liig palju vihma ehk kuiva,
kasvab mõlematele kiil.

Kiil kasvab kaalikal' alla
ja ajalehele kiil,
ja ajale kiil kasvab alla
ja kirjandusele kiil.

See kiil on viha ja môru,
ei lastele kôlba ta,
ei kôlba ka vanadele,
pääd uimastab üksinda.

On kiilised igal ajal,
on kiilised alati.
Kuid ainult kiilid meil ikka —
ei kaalikaid kunagi!

Laul sellest kaduvast.

Laul sellest kaduvast suvest —
see on kurbline laul;

laul sellest kaduvast elust —
see on kurbline laul;

närtsivast noorusest laul on
kurbline laul;

närtsivast voo­rusest laul on
kurblisem laul; —

laul sellest langenud vahvast,
kurbline laul;

laul sellest rusutud rahvast
kurblisem laul.

jah, sellest loodusesurest
kurb on laul

ja sellest südame­murest
kaebab laul.

Nagu ilusamgi hele hääl —

Nagu ilusamgi hele hääl
mäe koopast kostab koledalt,
haua sügavusest haledalt,
kui on koolja-koorem pääl:

nõnda kustub püham püüegi,
nõnda närtsib surematuski,
nõnda vaibub selgem tõdegi,
sumbub öösse ärdam hüüegi.